

VASÁRNAK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
 („Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
 Telefon: 11—55—62.
 Postafeliratpénztári csekkzámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAK

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félre 2, negyedévre 1 F.
 Külföldre: egész évre 8, félre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 24. szám.

Június hó 15.

Fel kell készülnünk arra, hogy a háboru után a békét is megnyerjük!

Schandl Károly beszéde a máramarosszigeti hitelszövetkezeti zászlóbotán

Schandl Károly dr., a magyar hitelszövetkezetek nagynevezője, 1940 június hó 18-án a cseh önkény alól felszabadult Kassán. 1941 június 5-én pedig a román szegénysorkozak után ismét magyarrá lett Máramarosszigeten hortította ki a hitelszövetkezeti mozgalom lobogóját. A két év-szám között eltelt egy esztendő alatt a felvidéki és erdélyi területek következő városainban hangzott el újra magyar szövetkezetek toborzó: *Kassa, Ungvár, Szatmárnémeti, Nagyvárad, Nagyszőlős és Máramarossziget.* Egy év alatt hat vármegyében hat nagyszerű megmozdulás: olyan eredmény, amelyet a hitelszövetkezeti mozgalom történetének legszebb lapjára kell feljegyezni. Ha pedig arra gondolunk — mert erre kell gondolnunk —, hogy a kimondott ígét nyomon követi a tett: a szövetkezeti hitel áramlása a legtekintélyesebb — szászok falusi néphez, egy a hitelszövetkezeti mozgalom történetének legszebb lapjain aranybetűkkel szeretnők megörökíteni ezt a nagyszerű munkát.

Egy-egy ilyen szövetkezeti segerszemle friss erőt és fellobbanó bizalmat önt a szövetkezők szívébe. Szövetkezetek vezetők egy-egy faluban természetesen kevesen vannak; leuklikon sokszor a község, megemertés és az ellentétes érdekek nyomása miatt: csüggedés és lesz úrrá. De ezeken a nagy-szabású összejöveteleken megérzik, hogy együttesen milyen hatalmas erőt képvisel a szövetkezetek tábor, amelynek valamennyi tagja egyet akaró hűséges társ, sőt feγγver-társ is, ha a szövetkezet eszméért harcolni kell.

Minden szövetkezeti szellemmel áthatott embernek meg kell hajtania a legnagyobb elismerés és igaz köszönet zászlaját Schandl Károly dr. előtt, aki laknadtalan kitartással a nagy előökhöz méltó, szövetkezeti apostokként járta az országot. A felvidéki és erdélyi részű vármegyék mind a hat nagygyűlésen résztvevő, mindenütt 6

tartotta meg a felvilágosító, irányító és szövetkezeti összefogásra buzdító előadásokat; egy-egy látogatása során minden irányban láteződött, adatokat gyűjtött és hazatérve — utmutatásai alapján — a központi apparátus nyomban megkezdte a végrehajto munkát. Nem hiába állapította meg a máramarosszigeti nagygyűlés egyik szónoka, hogy Schandl Károly látogatása: *tett, eszeledet volt.* Amint hogy az volt a többi is és az lesz az öszre tervezett szabadkai is, amelyre máris készül Schandl Károly.

A június hó 5-én lefolyó máramarosszigeti nagygyűlésről alábbi tudósításunk számol be.

Megteik a vármegyehez terme

A máramarosszigeti hitelszövetkezeti megmozdulás iránt — az esemény jelentőségéhez mérten — az igen nagy érdeklődés nyilvánult meg a vármegye közigazgatási főtisztviselői és a hitelszövetkezetek vezetői részéről. A nagygyűlésen megjelent Jurka Flavius dr. főispán; Ajtay Gábor dr. alispán; Rákai Béla dr. polgármester; Dán György ny. alispán; Kis Károly dr. vármegyei főjegyző; Balogh Géza dr., Kádler József dr., Keszeli János, Szilágyi Lajos dr. főszolgabírók; Székely Sándor th. főjegyző; Székely Ákos dr. országgyűlési képviselő; Lingovny Lajos dr. kir. közigyző; Gyöngy Béla dr. vármegyei főjegyző; Ruess Béla dr. városi főjegyző; Fuzsina Ferenc dr. népművelő tanácsos; Egresny János g. kat. kanonok, Medvevényi Andor g. kat. esperes; Viad Dárius g. kat. esperes; Lutzky Ferenc róm. kat. plébános; Koós Béla m. kir. bányáigazgató, Mikéides Imre bányáigazgató, Novák Mihály dr. bányászamtanácsos, Anderko Artur dr. bankigazgató; Szőlőss Tibor dr. ügyvéd; Mondács Béla győgyeztető; ifj. Müller Ferenc főbíróbírók; Novák János gyáros; Pap Sándor főbíróbírók; Székely József főállatorvos; Lukács Ottó főmérnök és még sokan mások.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet részéről Schandl Károly dr. m.

kir. titkos tanácsos, alelnök-vezérigazgató utazott Máramarosszigetre; kíséretében volt Both Dező dr. ügyvezető-igazgató, Stiblics János igazgató, Wankó Gusztáv igazgató, Szilágyi László dr. osztályfőnök és Hagyó-Kovács László dr. titkár. A Falu-Gazdaságszövetség képviselőiben Mayer Emil, a Vasárnap felolós szerkesztője vett részt a nagygyűlésen.

Az OKH-Ungvároott székely körpártaljai képviselőlege részéről De Sörgo Miklós igazgató, Franz Géra. főigazgató, Horvátok Mihály és Piroos Aladár ellenor., a Máramarosszigeti Hitelszövetkezet képviselőiben pedig Szabó Zoltán, a szövetkezet vezetője és Szabó Margit pénztáros jelenték meg a nagyjelentőségi szövetkezeti megmozdulásán. A felszólalások kívül a vármegyehez fűző, piros és arany színekben tartott szóp tanácskoztérmet színdíjt megtöltötte a közgazdasági tisztviselők és a hitelszövetkezeti vezetők várakozással elélt serege.

Schandl Károly dr. előadása

— Szövetkezeti testvéreink! — kezdette szavait feszült figyelem közzette Schandl Károly dr. — A hitelszövetkezeti mozgalom vezetőlege azért tartotta szükségesnek a máramarosszigeti nagygyűlés megrendezését, hogy a megye területén levo hitelszövetkezetekkel a közvetlen kapcsolatokat felvegye és a vezetőkkel megbeszélje az úgy kilenc hónapja felszabadult szövetkezetek újraszervezésének módozatait.

— A föld az alapja mindennek — hangsúlyozta Schandl Károly. — Ha a földet megerejszítjük, erősebb tesszük az országot is. Ennek legközvetesebb módoja: a szövetkezetek szervezése.

Schandl Károly dr. előadása további folyamán emlékeztetett a múlt század nagy agrárváláságra, amikor a hitel- és áruorszoa szedte áldozatát a falvakban. Ekkor keletkezett Károlyi Sándor graf kezdeményezésére a hitelszövetkezetek itt, Máramaros megyében is és megemelték a földművelő társadalmat az anyagi romlásból.

A múlt tapasztalatán-ökulva lo-bogtattuk meg a hitelszövetkezeti mozgalom zold zászlaját az 1931. évi

Egyes és közös munka: a boldogulás alapja

A nagygyűlést délelőtt fél 11 óra-koz nyitotta meg Jurka Flavius dr., Máramaros vármegye főispánja. Felhívására a hallgatóság helyelőli felémelkedve elmondotta a Magyar Hísekegy-öt, majd az előző főispán a vármegye közönségében meoeg szavakkal köszöntötte a hitelszövetkezeti mozgalom vezérkarát. Örömeinek adott kifejezést afoiótt, hogy a hitelszövetkezeti mozgalom és a vármegye vezetői ugyanazt a célt követik:

egyéget teremtv. közös munkával kívánják szolgálni a lakosság boldogulását.

Végül arra kérte a résztvevőket, érezzék át az úgy fontosságát és szívvel-lellekkel karolják fel a szövetkezeti mozgalmat, mert csakis ettől a gazdasági rendszerből várható a falusi nép előrelépése terén komoly eredmény.

Lelkes tetsze követte az elnöklő főispán emlékeztet. szavak, majd Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója tartotta meg előadást.

agrárválás előtt is — folytatja Schandl Károly dr. — Felkeressük az ország valamennyi vármegyéjét és hangos szóval hirdettük, hogy fel kell készülni a válásra. Hangoztattuk, hogy a hitelszövetkezeti hálózatot minden rendelkezésre álló eszközzel meg kell erősíteni, mert csak így teljesítheti nemzetgazdasági hivatását. Az eredmény nem is maradt el: milliók arányú ósso és ezekkel az új erőforrásokkal a hitelszövetkezetek egyrészt a legulsobban időzően kibábiolták fenmaradásukat a megmértéttel tagjuktól az anyagi összeomlásból; másrészt a válás lezajlása után elsőnek kezdték meg a hitelnyújtást a gazdák számára.

— Már most ajkunkra tobo a kérdés, vajon mit hoz a jövő? Senki sem lehet proféta, de annyi teljes felelősséggel mégis megállapítható, hogy

csak annak a népek van jövője, amely nép gazdasági életében a szövetkezeti rendszerre támaszkodik.

A háborút megnyerte: Igen nagy do-log: de még ennél is sokkal nagyobb:

HOHNER TANGÓHARMONIKÁK SZAKÜZLETE MARNITZ ZENEI KÖZPONT VIII., József-körut 37-39

Legjobb ártalozzékelt és felvilágosított küld a legkönyvch-pro meo, csatlakozó hangszerektől.

a békét megnyerni. A békét pedig csak úgy nyerhetjük meg, ha megszerüljük minél több ember gazdasági helyzetét és anyagi boldogulásukat elősegítjük.

A következőkben arra utalt *Schandl* Károly dr., hogy a háború után újra elérkezni majd az idő, amikor a *temperamentú országok ontani fogják ártóris mértékben felkavartozott gabonakészleteiket* és ez ismét megrázkódtatást fog okozni mindenütt, ahol nem készült fel rá. Ezzel szemben hosszú ideig hiány lesz általában és állati termékekben, tehát magától értetődik, hogy elsősorban az állat-tenyésztést, legelővilágot, tej-, vaj- és sajttérmeleket, továbbá a mezőgazdaság egyéb mellékáit kell felkarolni. A termelés áttámasztására azonban hitrele lesz szüksége a gazdaságunknak;

a hitelt pedig a falusi hitelszövetkezetek fogják folyósítani, amelyek félris felkészültek erre a feladatra, hiszen a közpönt és az 1400 hitelszövetkezet közel 100 millió sejtől többéval rendelkezik.

Schandl Károly dr. most részletes tájékoztatót szolgált új hitelszövetkezetek alakítására és az üzletirésztőke gyűjtésének módjaitára nézve; ismertetve a 15 éves lejáratu termelési kölcsönök feltételeit, majd erőteljesen hangsúlyozta, hogy a falu pénzét: a mezőgazdasági biztosításból befolyó összegeket a hitelszövetkezetekben keressük vissza kell juttatni a falukhoz. A továbbiakban felhívta a hallgatóság figyelmét a betétgyűjtés fontosságára és büszke öntudattal jelentette ki, hogy a hitelszövetkezeteknél — majd felvérszázados fennállásuk alatt — sohasem vezetett el egyetlen fillérmű betét sem.

Ezután *Schandl* Károly rámutatott arra, hogy a szövetkezeti elvek egyszerűsége mind a legzsebb polgári emberek is az önségely; felebarát szeretet; az „egy mindannyiért, mindannyi egyért” elve; az adott szó szentisége; a kötelesség Istennek, hazának, családnak és emberfajtáinkkal szemben; törvényszerűsége és szövetkezeti hitűség: ezek azok a nemfenntartható polgári erények, amelyek a szövetkezeti ember legfőbb jellemvonásai.

A hitelszövetkezetek a párt-politikán felülemelkedve nem keresnek választásokat,

hanem társadalmi osztályra, felekezetre, foglalkozására és anyanyelvre való tekintet nélkül egyesítik az embereket. Csupán két szempont lehet állitkni: a tisztesség; továbbá a külső Szant István országja iránt.

Schandl Károly dr. nagyértékű előadását, amelyet sürin szakított félbe a tetszénnyilvánítás, azal fejtezte be, hogy a máramrosszégi gyűjtésűllésztől valószínűsítéssel, elindulnának tartja, mert multihatalni szükség van arra, hogy a nép odaálljon az építőlpolitikára mellé. „A hitelszövetkezeti mozgalom nem a sztrávalászt sejteli elő, hanem az apró erkeket fogja össze és ezzel egy boldogabb Magyarország alapjait rakja le.

Percekgi tartó elzárását követte *Schandl* Károly dr. szavain és az egy-

bejüllt szövetkezők hosszú ideig lelkesen ünneplétek a magyar hitelszövetkezeti mozgalom kitünő vezérét. Ezután *Jurka* Flavius dr. főispán, megköszönve az előadást, ígéretet tett arra, hogy a vármegye vezetősége mindent el fog követni a hitelszövetkezeti eszme diadalrajtuttására érdekében.

A szív munkája helyett teremtő munkát

A felszólalások során *Egressy* János gör. kat. kanonok, hitelszövetkezeti elnök (Técs) annak a megköszönésnek adott kifejezést, hogy a jövő vé a nemzetét, amelynek nemzet az örök munkát teremtő munkává alakítja.

Ezt a folyamatot a szövetkezeteknek kell elvégezniük. Annak a szükségességét is hangsúlyozta, hogy a községek az általuk kezelt tőkét (kőbirtokosságok vagyonra, árak pénzre, stb.) helyezték el gyűjtésbiztosított övegt a hitelszövetkezetekben. Ez a lakosság bizalmát nagy mértékben fokozná és a szövetkezeti célok elérését megkönnyíti. Végül hálaját és köszönetét fejezte ki az OKH vezetői iránt azért, hogy látogatásukkal a halgatóság szövetkezeti fűségükben és kirtartásukban megerősítették.

Rozsy Béla dr. városi főúgyész, a máramrosszégi hitelszövetkezet igazgatója találta, csatlakozott az elhangzott felajánlásokhoz és maga is azt kívánja, hogy

a közpénzek intézményesen he-

lyeztessenek el betétekét a hitelszövetkezetekben.

Erre feltehetően szükség van, mert a nagy bizalmat csak így lehet megnyerni. Örömmel állapítja meg, hogy a felszabadulás kilenc hónapja alatt számos megmozdulásnak volt tanúja, de hozzá, mint szövetkezeti emberhez, egy sem jutott olyan közel, mint a mai nagygyűlés. *Schandl* Károly dr. elnököt megköszönve azazal az írásal elkötheti a mai napra, hogy nagyon sokat és értékes cselekedett.

Az utolsó felszólaló: *Toperczer* Lajos ipartestületi elnök, a técsői hitelszövetkezet igazgatója tagja, néhány közvetlen szóval fejezte ki meleg köszönetét az OKH vezetőihez iránt és ígéretet tett arra, hogy a hitelszövetkezeti mozgalom fejlesztésében valamilyen elöl fognak járni.

Schandl Károly dr. zárószavaiban megköszönte a felszólalók elismerését, majd hálaját fejezte ki a vármegye kitünő vezetőinek: *Jurka* Flavius főispánnak és *Árvay* Gábor alispánnak a szövetkezeti mozgalommal szemben tanusított megrészteséért és azért az elhatározásukért, hogy

a mozgalom — vármegyék lakóinak boldogulásá érdekében — örömmel felkarolja és minden eszközzel támogatja.

A nagygyűlés a vármegye népszerű vezetőinek eltelésével ért véget. Utána a *Korona*-szállóban közös ebédre gyűltek össze a nagysikerű hitelszövetkezeti zászlósbátban résztvevők.

(m. e.)

LUKÁCS BELA ORSZÁGOS PÁRTJANAK AZ IDŐSZERŰ KERDESEKRŐL

Vitéz *Lukács* Béla, a Magyar Élel Pártjának országos elnöke, június 8-án résztvett a békéscsabai új párt-helyiség avatóneműségén, majd a vármegyei nagyválasztmányi ülésen.

Lukács Béla hosszabb beszédében foglalkozott az időszerű kül- és belpolitikai kérdésekkel. Rámutatott arra, hogy a legutóbbi európai események következtében

Magyarország középhatalommá vált, ami igazolja tengerelbarátaságunk létjogosultságát.

A belpolitikai kérdésekre térvő hangsúlyozta, hogy a reformok mellett biztosítani kell mindaznak a megmaradását, ami ezer éven át magyarrá tett minket.

A földkérdés kapcsán rámutatott arra, hogy

nem közönös: ki bírtokeolja a magyar földet. Eddig mintegy négyszáz ezer katasztrális hold ment át nagyhirtokból a kisemberek kezébe. Természetesen itt még tovább kell tennünk vannak. A földingatlanok kisajátítása is teljes ütemben folyik.

Áttérve a szidőkérdésre, kijelentette, hogy ennek megoldása nem jelent gyűlölködést, hanem csak fejárató iránti kötelességteljesítést. Ha hibás a törvény, úgy a hibákat ki kell küszöbözni.

Bejelentette továbbá, hogy a kormány törvényjavaslatot fog benyújtani a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatról és ennek kapcsán megtiltják a házasságtervezék és szidők közti házasságkötést.

Végül az összeférhetetlenség kérdésére válaszolt.

A gyűlés látványlag üdvözölte a miniszterelnököt.

Bárdossy László miniszterelnök a római tárgyalásokról

Bárdossy László miniszterelnök feleségével és kíséretével június 8-án reggel érkezett vissza olaszországi hivatalos látogatásáról. A miniszterelnök fogadtatásán megjelentek a kormány tagjai, a képviselőház elnöke, *Horváth* István a Máv. elnöke, a képviselőház számos tagja, valamint az olasz és német követégek tagjai.

A miniszterelnök olaszországi útjáról a következő sajtónyilatkozatot tette:

— Olaszországi utamról a legjobban benyomásokkal tértek vissza. Boldog vagyok, hogy alkalmam nyílt közelről is megcsodálni a faszimuzmokat Itália klasszikus alapjaira épített nagyszerű alkotásait. Különös örömmel láttam, hogy a hivatalos körök csakugy, mint a lakosság legkülönbözőbb rétegei állandóan elhalmozott barátságuk és szeretetük egészen spontán megnyilatkozó jeleivel. Jól tudom, hogy mindez annak a magyar népnek szolgált, amelyet Itália mindig hű barátjának ismert meg s mellyel az egész olasz nemzet szíve együtt dobban.

— Megbeszéléseim, melyeket Olaszország nagy vezérével, a Duceval folytattam, mindvégig a háromhatalmi paktum építő szellemében, a legteljesebb összhangban folytak le.

— Ebben a szellemben és irányban tovább munkálkodni hazánk javára és az új Európa érdekében legfőbb feladatunk lesz.

A honvédelmi miniszter Rómában

Vitéz *Bartha* Károly tábornagynak, honvédelmi miniszter június 9-én reggel hivatalos látogatásra Rómába érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. A miniszter látogatása három napig tart. Érkezése napján este fogadta a Duce, majd Ciano gróf külügyminisz-

ter. Kedden, június 10-án a Szent-
*ap*ta fogadta a magyar minisztert, aki
ezután a katonai intézményeket te-
kinthette meg.

Köszöntjük az olasz testvéreket...

Június 10-én volt egy éve, hogy Olaszország hadbalépett. Fegyvert fogott az új Európa érdekében, Anglia és Franciaország ellen. Mussolini volt az első, aki a faszimuz megalkotásával egy új erkölcsei és nemzeti alapon felépült Európát hirdetett, ahol a nemzet széles néprétegei érdekében történik minden. Mussolini tehát hóna alá nyult az olasz földmivételek, mert tudta jól, hogy azok a népek, amelyek elhagyják a földet, pusztulásra vannak ítélve.

— Akik pedig egyszerű a földet elhagyták, — mondtotta — azokat a föld többé nem fogadja vissza, hanem könyörtelenül eltaszítja magától.

Mi, magyarok, megértjük a Duce szavát, mert hiszen olasz testvéreinkkel együtt a föld szerelmesei és kemény katonái vagyunk. Mi tudjuk, hogy Olaszország hadbalépése pillanatában nem volt teljesen felkészülve. És Olaszország mégis, a reavóro nehézségek teljes tudatában is, belement a kitözelemből és sikeres alpeli hadjáratával erősen hozzájárult a már ingadozó francia ellenállás hirtelen összeroppanásához.

Előrelátható volt az is, hogy a Nyugat-Európából szorult Anglia minden erejével a keszvébél felkészült Itália ellen fordul. A gyarmatbirodalom erőit összeszedte és három oldalról támadta a fiatal olasz gyarmatok ellen, amelyek az első puskalövésőt kezdve teljesen el voltak vágva az anyazságtól.

De az afrikai harcokén kívül a görög harcokért is kellett vállalnunk. Görögország Anglia támogatásával Albánia vetette magát. Olaszország kénytelen volt az Albániai szanaszát állomásozó hét hadosztályával támogatásba menni át akkor, amikor az ellenséghez haderők négszerte nagyobb voltak.

A tél hónapok alatt Olaszország valamennyi hadszínterét, tehát Albániát és Afrikát, tenger választotta el az anyazságtól. Az utópótlás emberben, hadianyagban és élelmiszerellátásban szinte lehetetlen volt a tengeren keresztül. Az afrikai csapatok teljesen sajátmagukra voltak hagyva. Ehséggel, szomjúsággal, hűséggel küzdve, tartották magukat az utolsó töltnyig és így a fontosabb harcveronalakon döntően befolyásolhatták a tengeri hadvezetést.

A háború első évének lezárása után, megállapíthatjuk a mérleget. És ez tisztán mutatja az igazságot, amely nem más, mint az, hogy minden atomos aknamunka és hírszélés ellenére, Olaszország harcavál döntő módon járult hozzá a tengerhatalmi diadalaihoz és ennek végzős következményeihez: az igazságon alapuló európai rend megteremtéséhez.

És évforduló alkalmából igaz magyar szeretettel és lelkiünk melegségével szorítjuk meg a baráti olasz földmivételek kemény kezét, amely nemcsak a „bataglia del granoban”, hanem ebben a nagy világháborúban is dicsőségesen marsol a végzős győzelem felé.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a Hírvényesen védték

Rákócshegyi baktériumból

szék. Kapható és megrendelhető csak
E. J. ALIETZKY OTTÓ
Rudapest, VII. Dohány-uca 84. II. sz. 2/a
Árak: Demjónai ár Budapest
4 6 10 15 20
4 80 7 10 9 10 10 80 16 20 20
Támogatásos prospektus e lap
oldalainak ingyen!

A FALUSZÖVETSÉG A SZÖVETKEZETEKEL EGYÜTTMŰKÖDVE FOKOZOTT ERŐVEL FOLYTATJA SZERVEZŐ MUNKÁJÁT A FALU NÉPENEK KULTURÁLIS, GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS ÉRDEKEIÉRT

A „Faluk” Magyar Gazda és Földmívelő Szövetség igazgatóválasztmányának ülése.

A „Faluk” Magyar Gazda és Földmívelő Szövetség igazgatóválasztmány június 10-én este 6 órakor, Mayer János v. miniszter elnöksége nagyfoglaltsággal ülést tartott.

Mayer János megnyitotta a beszédében az elnöki jelentés után kegyelemszavakkal emlékezett meg a nemzeti nagy fiának, Teléki Pál gróf volt miniszterelnöknek elhunytáról, aki a Szövetségnek védműve volt. Majd mély megindulással szólott a Szövetség nagy halottjáról, Telegyes István elnöki jelentésében az igazgató elnök emlékezett az igazgatóválasztmány tevékenységéről, amelynek feladatait megfogalmazta.

Lelek szavakban méltatta ezúttal az elnök a Délvidék visszaszerzését és a falu népe rájogó hódolatát fejezte ki Magyarország kormányzója iránt.

Hangoztatta Mayer János, hogy annak a történelmi eseménynek nemcsak örülnünk kell, hanem állani kell az a fokozott kötelességűddel áthatott, büszkeséggel és fáradságtalan munkát is, amely minden magyar emberre, de különösen a falu népére dolgozó Szövetségünkre hárul.

Az emlült év egyéb eseményeinek felsorolása során megemlékezett az elnök a Gazdák Biztosító Szövetkezetek most lezajlott negyvenéves évfordulójáról; javaslatára az igazgatóválasztmány testületi szerződést fáváltatlag köszöntötte a testvérintézménynek.

A tárgysorozat megvitatalására térve, az igazgatóválasztmány nagy örömmel vette tudomásul az agrárszövetkezetekkel kötött megállapodást és annak végrehajtási határozatát, amelynek értelmében

a Szövetség a szövetkezetekkel, az Országos Központtal, Helyi Szervezetekkel, Magyar Állami Furtural, Országos Magyar Tejszövetkezeti Központtal, Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével és Gazdák Biztosító Szövetkezetével az addiginél szorosabb együttműködésben folytatja szervező munkáját.

Szekeres László dr. igazgató ismertetette ezután a Szövetség emlült év működésének adatait; majd a Szövetség további munkásságát változó bejelentette, hogy a Szövetség az addiginél is fokozottabb mértékben fog résztvenni a járási tiszti értekezleteken, tanácsbi értekezleteken, népművelési előadásokról tanfolyamokon, népfőiskolai tanfolyamokon és általában minden olyan megmozdulásban, ahol a falu népének gazdasági, kulturális és szociális érdekeit szolgálják.

Az 1940. évi zárszámadás és a folyó évi költségvetés bemutatása után az elnöki tanácsnak a Telegyes István hallálával megiresodott ügyvezető-igazgatói és az Agoston Béla dr. I. ávozása folytán megiresodott főtitkári állás betöltésére tett előterjesztése került tárgyalásra alá.

Mayer János elnök ismertetve az elnöki tanács javaslatát kifejtette, hogy az ügyvezető érdemelt állása a két évtizede a Szövetségnek működő Szekeres László igazgatót, a főtitkári állásra a VASARNAP-ot ugyancsak két évtizede szerkesztő és a főtitkári teendők hónapok óta ellátó Mayer Emil hozta javaslatba. A két főtitkársági érdemelt melez szavakkal méltavta, kérte az igazgatóválasztmány határozatát.

Szilágyi Lajos örömmel üdvözölte az elnöki tanács javaslatát, amely a legalkalmasabb és az igazgatóválaszt-

mány teljes bizalmát bíró egyénekkel kívánja a főtitkársági állásokat betölteni.

Az igazgatóválasztmány ezután egyhangyan magévá tette az elnöki tanács javaslatát és Szekeres László dr.-t ügyvezető igazgatóvá, Mayer Emil főtitkárrá választotta meg.

A megválasztott főtitkársággal nevében Szekeres László dr. ügyvezető-igazgató monddt melez köszönetet, hangulgyozva, hogy mindkettőn fokozott munkával kívánják a megnyitkozott bizalomra érdemeseleg bizonyítani. Beuculása sáfárrá lesznek a reánk bízott értekezés és ehhez az Ieteli Gondviselés, az elnökség

A Duce: Gyözni fogunk...

A nagy háboru eseményei a második év 41. hetében

A Duce Olaszország háborubalépésének évfordulójára hatalmas beszédet monddt a világhíretről. Megállapította, hogy Olaszország és Görögország között szükségképpen lesz számolásra kellett, hogy kerüljön a sor. Beszéd számokkal részletes adatokkal sorolt fel az olasz hadsereg halálait a reánk bízott értekezés és ehhez az Ieteli Gondviselés, az elnökség

Flume jelentőségéről, hogy ez a kikötő a horvát és magyar hátteret szolgálja.

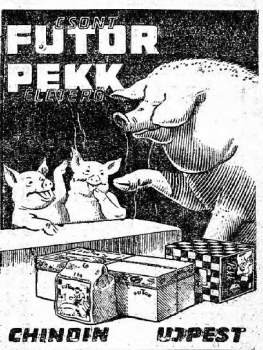
Németország és Olaszország viszonyát a következőképp jellemezte: *„Két nép — egy háboru!”* Amerika helyzetét úgy vizsgálta, hogy *„az USA ki fejezték hadüzenete nem sokat változtatna a jelenlegi helyzetben, amely már háboru.”* Hatalmas beszédet azzal fejezte be az olasz nép vezére, hogy *„Gyözni fogunk!”*

Egy hete már, hogy Sziria áll a világ érdeklődésének központjában. A jelek azt mutatják, hogy ebben a közelkeleti tartományban nagyletelőségű háborus események bekövetkezése várható, Sziria vezet keresztül az új iraki, azoknál Irán (Perzia) és a Szezi-csatorna felé. Ezt a tartományt Franciaország kapta meg a Népszövetségről mint mandátum területet és a francia hadvezetés itt az emlült években erősen be is rendezkedett. Anglia és Franciaország innen akarták a Szirovet meg omlalan beavatkozni volna. Sziria jelentőségét a földközintengeri nagy kudarok még inkább növelték, most már természetesen csak a brit világuralom megvédése szempontjából van az angol védekezés mindenáron elejt akarla venni annak, hogy a tengelyhatalmak a Közél-Keleten lábukat megvehessék. S hogy e számítások keresztül is vihessze, volt szövetségese, Franciaországra sincs tekintettel. Amikor az angol hírverés világára röppitette, hogy Sziriában német csapatok tartózkodnak, egyváltal *„indokoltá abarta teni a brit hadsereg Sziria ellen támadással.”* A hír, Franciaországról több alkalommal is megcáfolták. Sziria kormányzója, sőt maga Pétain tábornagy állomási valóságban jelentette ki: Az angol támadás mégis megtörtént. Az angol-francia ellenségeskedés megkezdődött. Sziriában a francia katonaság a kormányzó árnyéka felszólította a Pétain állomfi megrázó beszélésére után ellenáll a tulerében lévő angol csapatoknak. A tartományban erős harcok vannak. Palesztinából és Transzjordániából támadtak a brit és a de Gaulle angolbirtok Francia tábornok vezetésé alatt harcoló francia szabadcsapatok.

és az igazgatóválasztmány támogatást kért.

Szekeres László dr. széfközlő szavait lelkes eljenzéssel fogadta az igazgatóválasztmány.

Végül Telegyes Árpád, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara főtitkára, monddt hálás köszönetet a Telegyes-család nevében a bátyja elhunyt alkalmával megnyitkozott gyászról és részvétéről, felajánlva a Szövetség érdekében való további áldozatos és készséges közreműködését. Az igazgatóválasztmány ülése Mayer János elnök zászlavaival ért véget. A Szövetség rendez évi közgyűlést — mint már jelentettük — június 19-én, csütörtökön, délelőtt 10 órakor tartja Budapestben.

segü döntésektől. Olaszország is várakozó álláspontra helyezkedik.

Hogy milyen fejlemények lehettek a sziriai események, előre nem látható. A legutóbbi német hivatalos jelentés szerint: *„Németország a sziriai kérdésben teljesen Franciaország oldalán áll. Franciaország maga hangsúlyozta, hogy egyedül akarja eldönti példemét, Németország módot is adott arra, hogy maga Franciaország védekezze meg jogait.”*

Nagyjelentőségű híradást röpit világra a török sajtó, amely élelken fejtgeti annak lehetőségét, hogy miáltal a sziriai ellentét kiborbanása leköti az angol hadero figyelmét, a tengelyhatalmak Libián át Egyiptom elöni támadást készítenek elő.

Az ország első gazdája a Főméltóságú Ur

Lossocsy István főispán, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke Szalay György főtitkár kíséretében június 8-án délelőtt Kenderesre érkezett, hogy átadja a kamara örökös vándordíját Horthy Miklós kormányzóknak.

A főispán Szapáry Gyula gróffal, a szolnoki Mezőgazdasági Egyesület elnökével és Kóvér Jánossal, a Tiszántúli Szarvasmarhatenyésztők Szövetségének elnökével megtinkette a kenderesi kiállítását, amelyet a szolnoki megyei Gazdasági Egyesület rendezett. Megnézte a kiállítást. Urbán Gáspár báró főispán és Bereznai Miklós János főszolgabíró.

A kormányzó feltekintett örököre érkezett a kiállítás területére. Lossocsy István főispán rövid beszéd kíséretében átadta a főméltóságú urnak a vándorszerződést, a kenderesi gazdaságnak a sarvasmarhatenyésztés terén elért kiváló eredményeiről. Azt hangoztatta, hogy

a főméltóságú urat mindig az első gazdának tartják és hiven követik azon az uton, amelyet példájával mutat.

A kormányzó a vándordíj átvételét után elbeszélgette a küldöttés tagjaival és tájékoztatást kért a kamara különböző akcióirol. Lossocsy főispán elmondotta, hogy a kamara a jövőben fokozottabb mértékben kívánja előmozdítani az állattenyésztést, ezért értékes vándordíjakat adott a gazdasági pályaművekre. A kormányzó megelégedéssel vette tudomásul a kezdeményezést léptét és kijelentette, hogy a tisztújítói lotényesztés gazdák részére vándordíjakat adott.

A kormányzó ezután megtinkette a kiállítást. Tobb gazdával, akiket személyesen ismert, kért fogott és érdeklődött állattak származása felől, majd tizenöt óra után elhagyta a kiállítás területét.

Javult a terméskilátások

A földművelésügyi miniszter legújabb jelentésében szerint két hét óta az evszakos képest inkább meleg és Erdély, valamint a Kárpátalja egyes részének leszámításával, általában alól csapadékkal járó időjárás uralkodik, mely a növényzet fejlődésére igen kedvezően hatott.

A gabonaneműk terméskilátásai az ország nagy részében javultak és csak kevés helyen tapasztalható némi visszaesés. Különösen szépen fejlődtek a takarmány-, kapás- és kertinyévek.

Az elmaradt szántási és vetési munkálatok bevégzésére az időjárás szintén kedvező volt. A roppa a kedvező időjárásra sokat

javult endőszertint kétszáz repostermés várható. Az őszl buza sokot várható, melegebb idő határolva erőteljes fejlődésnek indult és részben kiliszálott. A késoi vetések fejlődésükben visszamaradtak. A tavaszi buzavetések a kedvező időjárásban igen jól megorrosodtak és erőteljesen fejlődnek. A rozs korai vetése elég euról és magas, hatalmas kibírta és virágzik. Az őszl árpa jól fejlődött. Jól megorrosodtak és szárazos szeleket a tavaszi árpa és a zabvetések is.

A takarmánynyévek közül a jobbra és a lucerna első kaszálását megkezdte, a hozam úgy mndegy, mint mennyiség tekintetében is közönséges mutatkozik. A gyümölcs általában közönséges termésű, a szőlők országterjedő erőteljes fejlődésnek indultak. A legelőnbeli vetésjelentébe június 21-én tesak közzé.

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ

MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

A Németországban dolgozó magyar munkások hódolnak országgyarapító Főmeltóságu Urunknak

A Németországban dolgozó munkástevéseinkről beszélt leveleket ezen a héten is a Délvidék hazai úrtje feletti boldog öröm hatja át és valamennyi levélből kiscsendül a mélyszégyen hida és hódolat, amelyet csak-ben a történelmi időkből minden

... Soha nem tudjuk meghálni a jó Istennek és Főmeltóságu vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Urunknak, hogy újra hazakerült a Délvidék! — írja Liebuchból az egész munkáscsoport — tizenöt nagyletai munkás — nevében D e á k Juliska és P a p p D e á k Juliska. — Kérjük a jó Istent, adjon Főmeltóságu Urunknak hosszú és boldog életet, hazánk további idővére ...

Ifj. Lukács János és Kecskeméti János írja Malwienből, Post Prillwitz;

Kérjük a jó Istent, áldja meg a mi drága országgyarapító Kormányzó Urunkat. Éljen Magyarország! Éljenek a hős honvédek, éljen a hadsereg! Mi, huszonhat dobos magyar munkás, köszönjük a kormányhoz való jószágát és köszönjük, hogy eljuttatták hozzánk a VASÁRNAP-ot ...

A csokmőiek tizenöttagú csoportja nevében F. Tóth Lajos így ír Wildberg über Ruppenből:

Legfőbb Hadurunkat, vitéz nagybányai Horthy Miklóst, éltesse az Isten sokáig! Alig várjuk a tisztelőnő urat, hogy azután — mint amikor az ország megnagyobodásáról olvastunk — Isten hazában énekeljük el újra örömkönnyes szemmel, hogy: Isten áldd meg a magyart!

Szeretettel köszöntjük egy a szép mltóságu Urunknak hódoló és háza- sorokat leír, mint valamennyi, Fő- ját szerető munkástevévőnket ...

Berlinbe érkezett Török Endre m. kir. munkásegyfelügyelő a magyar munkások ügyeinek rendezésére

A m. kir. földmivélségi miniszterium, mint az első évében, az ideén is gondoskodott arról, hogy a Németországban dolgozó munkástevévőknek ügyes-bajos dolgaikban segítségére legyen, de arról is, hogy a munkások rendszeres lelki gondozásában is részesüljenek. Az első cél érdekében Németországba utazott és már Berlinbe is érkezett Török Endre magyar királyi gazdasági munkásegyfelügyelő, akinek

hivatala a m. kir. főkonzulátuson van. A főkonzulátus címe: Berlin, S. W. 11. Dessauer-strasse 28—29. Felhívjuk mindenki figyelmét arra, hogy az okosbátlan irt és a munkahely pontos címét tartalmazó levélre írják fel nyilatvánizási számukat is. Néhány napon belül megérkezik Németországba Hochmann Antal rk. és Kömives Dávid fer. lelkes is, akiknek hivatala ugyancsak a főkonzulátuson lesz.

Tárgyalások folynak a munkások dohányellátása érdekében

Több munkáscsoport azzal a kérvénnyel fordult hozzánk, hogy eszközöljük ki számunkra az engedélyt, hogy vámanmentesen hazai dohányzárkat kaphassanak. Egyuttal közölték azt a mennyiséget is, amelyre szükségük lenne. Mi a kérelmet illetően helyre továbbítottuk és kiállítás érdekében a szükséges tárgyalások megindultak. Természetesen nem tudjuk, hogy sikerül-e és mennyi idő alatt a szükséges enge-

délyeket készítközni, azonban természetesen, hogy a tanácskozások befejezése után a VASÁRNAP-ban közölni fogjuk az eredményt. Ad-dig is azonban teljesen felesleges azokkal a kérelmekkel hozzánk fordulni. Hangsúlyozzuk még azt is, hogy az eddig közölt adatokat még előjegyzésbe sem vehettük; tehát csak akkor, ha az illetékesek elvi hozzájárulása meglesz, kell minden csoportnak közölnie, hogy mennyi és milyen dohányfélere van szüksége.

Kedvezményes árfolyamon váltják be a hazaküldött márkát

Többen fordultak hozzánk azzal a kérdéssel, milyen árfolyamon váltják be az OKH idehaza a hazaküldött márkákat. Ezekre a kérdésekre válaszul közöljük, hogy a kormány intézkedésére az ideén is

kedvezményes árfolyamon váltják be a hazaküldött márkákat, amelyek ellenében a hivatalos 1.35 pengős árfolyam helyett körülbelül 1 pengő 62 fillért fizetnek ki a címzett kezébe.

Szabolcs- és Zemplénnegyéből ismét indult külön munkásokon

Junius hó 13-án Szabolcs-negyéből és Zemplénnegyéből újabb munkásokon indult Németországba, amelynek utasai számára, címük beérkezése után, ugyancsak megindítottuk a földmivélségi miniszterium gondoskodásából, a VASÁRNAP-ot.

ÜZENETEINK:

Laczko Dezso, Rödlin, Post Blankense, Mecklenburg: Szeretettel kéri a VASÁRNAP utján Marozsánna Juljannát, közölte vele fenti címén saját címét. — Szücs Lajos, Basthor, Post Grivitz, Kreis Schwerin: Kérésükkel forduljanak a főkonzulátushoz. Az újságért nem kell fizetniük; azt a földmivélségi miniszterium gondoskodásából küldjük címükre. — Szalai György és Gáll Endre, Büttelkow, Kreis Wismar, Mecklenburg: Szülek kéreására Szalai Eszter a VASÁRNAP utján üzeni, hogy szülei eddig

mindössze egy lapot kaptak, aggodni miattuk, tehát írjanak haza. A levél feladásakor igazolják magukat. — Péter Ferenc, Grünberg über Soldin és Szakács István Mühleneisen, Kr. Schwerin: Olvassák el a dohányellátásra vonatkozó cikket. Majd annakidején, ha sikerül az engedély kiadásához, kell majd a szükséges mennyiséget megrendelni. Addig, sajnos, várniuk kell a hazai füstöltáralóra. Üdvözlét. — Ifj. Molnár György, Stolzenberg, Post über Landsberg: Levelet továbbítottuk k. családának. Meg kell jegyez-nünk, hogy megadott cím hibás. Tudunkkal Buczalecnek van postája. Levele szerint u. p. Karacs, Békés m.", holott Karacs Szolnok megyében van. Így nem csoda, ha a levelek nem érkeznek meg ... Sajnos, mezőgazdasági szövetet küldünk, nem tudunk. Szívesen üdvözlünk. — Lőrincz János és János Matzmeusel, Post Probsdorf bei Wien: A lapot címükre megindítottuk; a dorozsmai hatos csoportnak, mellyel levelezni kívánunk, ez a címe: Gutverwaltung Stehdichführ, Kr. Günsendorf, Nieder-Donau.

Ne felejtse el, hogy

havonta 60 márkát küldhet haza; csak olyan levelet továbbít a német posta, amelynek feladása:of igazolja magát;

áthelyezett, címváltoztatással azonnal jelentse be a Vasárnap-nak; levele, akár nekünk, akár az Országos Gazdasági Munkásközvetítő Irodának ir, fel kell jegyeznie nyilvántartási számát; minden magyarnak becsülettel kötelessége, hogy testvéri szerzetel, békeségben, egymást megbecsülve, mintaszerben lássa el kötelességét az idegenben!

GAZDAÉLET

A FÖLDMIVÉLSÉGI MINISZTERIUM KISGAZDA MINTATÁRGYATELEPÉPÍTÉSI AKCIÓJA.

A földmivélségi miniszterium a múlt években megfolytán, ideén is folytatja a kisgazda mintatárgyatepítési akciót. Ennek célja az, hogy a haladai vidéki kisgazdák részére frágyleteleg létesítéses nyugati támogatással is előmozdítsa és hasonló frágyleteleg létesítésre lövetendő példát állítsa. Az eddigiektől során 2602 mintatárgytepelt épült. A folyó évben az anyorosság és Kárpátján területén 500, a keleti és erdélyi országokéban 500, összesen tehát 1060 mintatárgytepelt létesítését veszték tervbe. Az akciót — mint a múltban is — a kerületi mezőgazdasági kamarák, Erdélyben pedig az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület bonyolítja le. Az akcióban 100 kat. földön alul kisgazdák vehetnek részt. Ezek közül elősorban a szaldépparti arany- és ezüstfalozások gazdái, hadirokbanizati, vitézek és táborok körébe veszik figyelembe. A résztvevők 120 pengő építési segélyben részesülnek. Ez az összeg hozzávetőlegesen a beszerzéshez anyag teljes költségét fedezi és így a kisgazdának csak a munkadíjat kell viselni. A segélyben részesülő gazda köteles az épített telepet jókarban tartani és az ott gyűjtött frágylet megőrizni. Így közzé kerültek legfeljebb 2—1 mintatárgytepelt építési állami támogatás mellett. Az akció iránt érdeklődő kisgazdák forduljanak az illetékes kerületi mezőgazdasági kamarához, Erdélyben az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesülethez, hol minden szükséges felvilágosítást megkaphatnak.

arzenálvaló növényvédelmi szerrel való permetezését, illetőleg porozását. E rendelkezés megtartását a községi elöljáróságok és a hivatalos növényegészségügyi szolgáltatás szakjegyzői ellenőrzik.

Csereznnyéből gyenge, sárgabarackból közepes, meggyből jó termés várható. Az idei gyümölcsstermes várható kiállításai a legkülönbözőbbek, Csereznnyéből gyenge lesz a termés, mert egyrészt a fagyok és a magas vízállás következtében a fák elhaltak, másrészt a hívós tavasz következtében a kótes nem jó sikerült. Gyenge lesz a szilvatermes is. Sárgabarackból az ország legnagyobb termelőhelyen, Kecskeméten, közepes, Csongrádban pedig jó közepes termés létezik. Exportra Körtebűl 5—600 vagom jut, a többi helyeken biztos piacot talál. Meggyből jó termés ígérkzik, mert bőséges volt a virágzás és a hívós idő sem ártott annyit a fának. Körtebűl gyenge közepes, almából helyenkint jó, helyenkint gyenge termés várható. Rendkívül nagy a fagyárk az ósz barackokból, a megmaradt, igen kevés az állami szemeltekéből. A közepes termés várható.

Erdői facsemeték kiosztása. A földmivélségi miniszterium az alföldi erdők, fasorok, szőlőfő pázszták és fasortokok telepítésére, továbbá az ország bármely részén levekőp és vízmosásos területek beerdősítésére és végül a Balaton körüli környékének fásítására 1941 őszén és 1942 tavaszán nagyvoluményú erdei facsemetét és szőlőfővetést oszt ki állami szemeltekéből. Az érdeklődőknek felvilágosítást a tervezett erdősítések és fásítások helye szerint illetékes erdőgazgatóság vagy erdőfelügyelő ad. Az ősz erdősítéshez szükséges faanyagot és szőlőfővetést július végéig, a tavaszi erdősítéshez szűkebbésséget pedig augusztus végéig lehet az illetékes helye szerint illetékes erdőgazgatóságnál vagy erdőfelügyelőnél szóban vagy írásban igényelni.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. szám.

GAZDATUDOMÁNY

A gyümölcsös tartósítása a befőzési cukor kitalálásáig

A befőzési cukor igénylési határideje június 15-én járt le. Valószínű, hogy a korai gyümölcsfélék beérnek, mire a természetű a cukrot megkapják. Ez azonban nem nagy baj, mert a gyümölcsöshust cukor nélkül ideiglenesen tartósíthatjuk bezoenzavas nátriummal, addig, amíg sor kerülhet a cukros befőzésre. A bezoenzavas nátrium használata a következő: a gyümölcsöt megtisztítjuk, megmosuk, esetleg kimagozzuk, illetve megkémázzuk, majd felzúzzuk és kissé lehűtve, minden kilogramm átfőzött gyümölcsöshöz másfél gramm bezoenzavas nátriumot veszünk. Ezt kevés vízzel feloldjuk, hozzákeverjük a gyümölcsöshöz, hozzákeverjük. A gyümölcsöshöz — amennyiben lekvárt készítenek — szitán át is jórészt, hogy mennyi a gyümölcsös, ezért mérjük meg az üres edény súlyát és amikor a gyümölcsöt benne felzúzzuk, ismét lemérjük. A különbség adja a gyümölcs tiszta súlyát, melyhez a bezoenzavas nátriumot számítjuk. A bezoenzavas nátriummal konzervált gyümölcsöshöz ugyanezzel az arányban bezoenzavas nátriumot a továbbfeldolgozás, tehát a kukorral való becsírítés, főzés közben, a gyümölcsöshöz elválasztott, feldolgozott gyümölcsöt (zst, jamet, stb.) eladásra nagyban szándékoznak készíteni, s ezideig ezzel nem foglalkoztak, szándékukat a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének (Budapest, V., Vilmos császárt 76. sz.) is jelentették be.

Fokozott gondal végezzük az aratást és cséplést!

Juniusban megkezdődik az aratás. E hó közepeán várható a rege, de várjuk meg, míg a beokt teljesen megsárgulnak, mert a rege nagyon könnyen perog. Ha a mag barnul és újjal már szét nem nyomható, az aratásnak itt az ideje. A reptetiből rendszerint nem egyenesen érik. A szedőbe feloktat magyuk ki és megvárjuk a később. A cséplést csak a teljes száradás beálltával végezzük. A kiscseplőt magot vékonyan terítsük el s szedésben naponként forgassuk meg, mert különben a rege befűled és megpenészedik.

A rege aratását követi az ősz őrpa és a rege aratása. Az őrpanél ne várjuk a teljes beérést, mert ekkor a magperesés javul a kalász is könnyen tör. Kedvező időjárás esetén június legvégén helyenként esetleg már a buza aratása is megkezdődik. A buza őrsi folyamatát nagyon éberon kell figyelni, hogy a legkedvezőbb aratási időpontot eltaláljuk. Természetesen nem szabad érdeken hagyódnunk aratunk, mert ez a termés minőségének és minőségének ártalmára lenne. Ez az eset nálunk nem is szokott

előfordulni. Sokkal gyakoribb az elkészt aratás, amikor a szóp piros, acélos buza helyett színtelen, fakó termést kapunk és amikor a minőségét káros hozadék járul a nagy szervesanyag, ami a kalászt betöltőedése és a szemek pargése folytán ilyen későn aratott gabonában mindenkori előfordul. Ez a veszteség két-holdankint 1/2-2 méterházasra is ritkán. Aratásuk talán még nem is tünik szemelintbe, de bezeg megállítsák a tartóhatás után — a tarló kiszivárgásából. Sokszor sürűbb ez a fartyaváladék, mint a szendes vére, ami nyilvánvaló lesz, hogy ott holdankint 80 kg-nyi több maradt ki a magtáncukból, pénzértéke pedig a pénzértékekből.

A buza érésénél 4 órási forok kell megkövetelnie. A teljes érésben a szemet meg könnyen szétnyomható és abból tejszerű folyadék ömlik ki. A szemes-érésben levő mag könnyen megümlid könnyen szétnyomható, de annak a bejese már nem tejszerű, hanem olyan, mint a viasz: gyurható. A teljes érésben a szem már kemény. A teljes érés. A túlérésben levő szem fakószínű, a kalászból könnyen kiesik, sőt sokszor az egész kalász nyakban török.

A buza vésésében kell aratni! Ez adja a legjobb minőségű, sikérsus, piros, acélos szemetek. A teljes érést se szabad bevártnak, mert akkor az aratás vége már a holtérésbe kerül.

Az egészen korai aratás, azaz a teljes érésben levő vére csak akkor lehet hasznos, ha az aratás későbbes; ha ugyanis az ilyen buza aratásával később kerül, akkor csak osut viszik a magtárba.

A gabona-feldolgozó a szemeszettség nemcsak aratásuk, hanem a betakarításuk

és a cséplésük is jelentékeny lehet. Altalban nagyobb a veszteség, ha a gabonát nem osztaljuk, hanem a földről, azaz közvetlenül a képekől borjuk a cséplőre. Ilyenkor a kereszték sokszor sejtésé bűn maradnak a táblán, ami több követéssel így különösen a papkóvénak a minőségét erősen ronthatja, a gabona ki is eszárthat. Az ilyen minőségű leromlott anyag egész természetünk értékét csökkentheti. Ha bármily okokból ilyen eset állna elő, az eszterte felső kévetek rajtuk és cséplésükkel, sőt a magtárban is szeleljük ki.

Asztagok betetésénél gondunk legyen a jót betetésére, hogy az eszűve be ne csurgogasson az asztagok belejébe.

A cséplésnél nagy szerveszettség okozhat a gondozatlan, elhanyagolt, hiús cséplőgép, vagy annak helytelen beállítása és kezelése. A cséplőgép legyen az bármilyen gyártmányú — munkáját kifogástalanul végezheti, ha rajta a szükséges javításokat idejében elvégezték. Nálunk azonban a téren meg szokott a hiba! A cséplési munkát ne sietessük meg, mert akkor túl nagy lesz a szemvesztés. Az eszűve betetésénél jó modort kapjon, de ne részért dolgozzon, mert a részesezt siet, a dobot túltömi, aminek következménye nagy szerveszettség lesz. Különbösen a nyirkos és a szort gabona erősen eszűve is fontos, mert ezeknek porvájából a szem nehezebben szabadul ki.

Ezideán a gazdaság hatványozottan kell ügyeljen az aratás és cséplés sikerére, mert minden gabonaszere resz vagyunk szorvva. A „kiszéretés káború”-ját csak így nyerhetjük meg.

HIREK

Kék füstje van...

Kék füstje van a dohányának, Kék szeme van a rózsámnál. Ha a rózsámot nem látom, Magam dokányfűstbe zárom.

Rágyútok egy Hunnára, Füstje szétáll, mint a pára. Talpig leszek benn a füstbe, Atól mint rózsám keze...

NÉMETH FERENC (Eszár).

Újvidéki frontárcosok hűségcsükkje. Június 8-án magasatos ünnepeket zajlott le Újvidéken, ahol nyolcezer frontárcos gyűlt össze, hogy hitet tegyen magyarságáról. Vitéz Martsevicskij Imre országyűlései képviselői létkébe marokból ünnepi beszéde után, amelyben hangulgyozta, hogy a szentimentális Magyarországnak nem temerte a kisebbségi érzést, mert minden itt élő, idegenajny magyart testvérnek tekintet. Schveitsler Antal német anyanyelvű, vaszkaronrenddel kiemeltet, tartalékos főhadnagy a német titkárköcsök nevében tett hűségű nyilatkozatot, majd a nyolcezer frontárcosok felszólította a kormányzó úrra és a szentimentális hácsára.

Június elejéig 694.900 holdnyi terület vízmentesítették. Bánffy Dénes báró földművelésügyi miniszter június 6-án kiadott tájékoztatója szerint a május hó 26-tól június hó 1-ig terjedő héten az időjárás megjavult és ezért csak 4000 kat. hold újabb terület került víz alá. Az említt héten 49.000 kat. holdat vízmentesítették, ezal a vízért aránytalanul területek 316.700 kat. holdra csökkentek, az előző heti 361.700 holdal szemben. Az eddigi 13 munkahét alatt összesen 649.900 kat. holdat vízmentesítették.

Tizenpergős adomány oszt szét a nemzetközi vásár elnöksége a kormányzó fiuunkájával egy napon született erdélyi fiugyermekök között. A budapesti Nemzetközi Várárt, Korvinyó fiuunkájával egy napon, tehát 1941 január 17-én született szegénysorus erdélyi fiugyermekök között tizezer pengő értékű adományt osztott ki. Az akcióval kapcsolatban negyveneggy született jelelenték be. Az adományok szétosztására a vásár elnöksége vitéz Horváth István közlése alapján, akik a közlésből többi tagjainak Vargó Józseffel, Szendy Károlyval, Bethlen Lászlóval grófnéval, Gyárfás Pálnéval és Rimancóczy Kálmánval egy határozott, hogy a gyermekök egyenként 200 pengő készpénzsegélyben és a természetű adományokból összeállított szerzetesmagban részesülnek. Az adományokat június 10—11-én osztották ki.

A Kuria Kovarez volt nyilasképviseletőti fegyháza ítéte. Kovarez Emil volt nyilasképviseletőti országgyűlési képviselő és több térsza ellen, mint emlekeztet, büntvért eljárás indult államfelügyelősá irányuló büntvért és más bűncselekmények címében. A budapesti büntetőörvények átfontásának az annakideg megartott tárgyaláson Kovarez Emil valamennyi vád alól bizonyítók hiányában felmentette. Ezt követőleg törvényt, hogy a Katona törvények Kovarez Emil ut Dohány-utai szingagya ellen elkövetett bombamerényekben való szerepe miatt kétón börtönre ítéte. Kovarez az ítélet kihirdetése után ismeretlen helyre szökött. A büntetőörvények átfontásának ítéletét felbellezés folytán felrieresztették a Kuriahoz, amely a Kovarez Emire vonatkozó felmentő ítélet megsemmisítette és a volt képviselőti ötévi fegyházzal szította. A legelsőből bíróság ítéletét június 5-én hirdették ki, Kovarez jelenleg is szökésben van.

Magyarorszag Kormanyozsja

Országgyarapító Főmeltóság Urunk

felel szall mélyseges hódolatunk észinte halánk és rajongó szeretetünk ezeknek a történelmi napoknak mindegyikén, de különösen szívbőljövők, megrázók és igazak az Erte elmondott imák június 18-án; azon a napon, amelyen, 73 esztendővel ezelőtt, a Gondviselés az országot Vele megajándékozta. Akkor, amikor a tengeresi kuria szűlöttje, a néhal esszár-kihály hajdani szárnysegédje, az otratóni csata háse az összeamlás után Szegeden zászlót bonolt, a sir szelén állt a nemzet. S azóta a szegedi céltűzések jegyében folyik Európa uraformálása. Ezek a céltűzések Hor ty Miklósra a teljesen tökérejt, halálra ítélt nemzet újra-megalapítójává avatták. Neki köszönhetjük és köszönhetjük, hogy Magyarország történelmi határának egyrészen újból magyar zászló leng; hogy útkötepes, erős hadsergünk van; hogy bizhatunk és remélhetünk abban, hogy a szentsívali birodalom a megérjelt talpokon új eszűve víharival nézhet majdan gyzedelmesen szembe. Ez életünkét, mindentekent Neki köszönhetjük tehát. Ennek a jelenlőségét különösen a falvak népe érzi át, a hazáért névtelen hásei, akik, ha a bázis hirta őket, mindenkor lelkesen sorakoztak fel a zászlók alá; akik ott voltak az orosz mocsarak között éppen úgy, mint az Alpesek örman és a szerbiai morskoban ugyanúgy résztvettek, mint a tengeri útközetekben. Ezek a milliók imádkoznak megilletődött szívvel ezen a minden magyarnak szent napon a Legelső Magyar Embertől, kérve az Egék Urát, tartsa meg Öt egészében, boldogságban hazánk údvégre, boldogságára...

ELTEMETÉK VILMOS CSÁSZÁRT

II. Vilmos volt német császár június 9-én temették el Doornban. A temetésen Hitler Adolf vést és kinyomtatott Seys-Inquart hollandiai bíróval biztos képviselő, aki tolmácsolta a Führer részvétét a volt trónörökösnek és a volt császár özvegyének, majd elhelyezte a Führer és a véderő korszakján a ravatalon. A német katonai díszrel lefolyt temetésen a Kormányzó Ur Örfőmeltóság vitéz Keresztés-Fischer Lajos tiszserégi tábornok, főhadsegéd, a katonai lovas főnöke képviselte.

„TEXAS” gyorsdaráló

Fokozott gondal végezzük az aratást és cséplést!

Juniusban megkezdődik az aratás. E hó közepeán várható a rege, de várjuk meg, míg a beokt teljesen megsárgulnak, mert a rege nagyon könnyen perog. Ha a mag barnul és újjal már szét nem nyomható, az aratásnak itt az ideje. A reptetiből rendszerint nem egyenesen érik. A szedőbe feloktat magyuk ki és megvárjuk a később. A cséplést csak a teljes száradás beálltával végezzük. A kiscseplőt magot vékonyan terítsük el s szedésben naponként forgassuk meg, mert különben a rege befűled és megpenészedik.

A rege aratását követi az ősz őrpa és a rege aratása. Az őrpanél ne várjuk a teljes beérést, mert ekkor a magperesés javul a kalász is könnyen tör. Kedvező időjárás esetén június legvégén helyenként esetleg már a buza aratása is megkezdődik. A buza őrsi folyamatát nagyon éberon kell figyelni, hogy a legkedvezőbb aratási időpontot eltaláljuk. Természetesen nem szabad érdeken hagyódnunk aratunk, mert ez a termés minőségének és minőségének ártalmára lenne. Ez az eset nálunk nem is szokott

„TEXAS” gyorsdaráló. A legjobb és legolcsóbb daráló. Kisebbségi árú még kisebb árú. Szobor is lehet vele daráló. Kapható a 100 év óta fennálló KIRÁLY SÁNGYÁRTÓ Rt. V. Péterdor 6. Árjegyzék ingyen.

ELTEMETÉK VILMOS CSÁSZÁRT

II. Vilmos volt német császár június 9-én temették el Doornban. A temetésen Hitler Adolf vést és kinyomtatott Seys-Inquart hollandiai bíróval biztos képviselő, aki tolmácsolta a Führer részvétét a volt trónörökösnek és a volt császár özvegyének, majd elhelyezte a Führer és a véderő korszakján a ravatalon. A német katonai díszrel lefolyt temetésen a Kormányzó Ur Örfőmeltóság vitéz Keresztés-Fischer Lajos tiszserégi tábornok, főhadsegéd, a katonai lovas főnöke képviselte.

Felrobant egy szerbiai löporoktár.

A történelmi hír Juli Szendrő várát a szerbek löporraktárral használták. Jun. 9-én, egyelőre ismeretlen okból, felrobant a vár. A robbanásban, hír szerint, többezerfőnyi halottja és sebesültje van.

